

VR:n näkemyksiä ostojunaliikenteestä ja ostoliikenteen kalustoyhtiöstä

Jonna Juslin, VR

VaV Liikennejaosto kuulemistilaisuus HE 99/2025 vp

21.10.2025

VR kannattaa ostojunaliikenteen uudistuksia ja edistää niitä aktiivisesti

- Julkisesti rahoitettavaan henkilöjunaliikenteeseen esitetyt toimenpiteet lisäävät kilpailua raideliikenteessä ja helpottavat markkinoille pääsyä:
 - Suorahankinnan sijaan valtion ostama henkilöjunaliikenne seuraavalle 1.1.2031 alkavalle sopimuskaudelle tullaan **kilpailuttamaan**.
 - **Ostoliikenteen kalustoyhtiö** mahdollistaa kilpailutukset ja kaikille toimijoille tasapuolisen pääsyn ostoliikennekalustoon.
 - **Kunnat, kuntayhtymät ja alueet** saavat enemmän päätösvaltaa henkilöjunaliikenteen järjestämiseen alueellaan.
 - Toimivallan siirtäminen LVM:stä **Traficomille** perusteltua – keskitettyä koordinaatiota tarvitaan.

Merkittävä ja positiivinen rakenneuudistus

Julkinen rahoitus 2030-luvun ostoliikenteelle tulee varmistaa

- Nykyinen valtion ostojunaliikennesopimus perustuu vuoden 2030 loppuun saakka tasarahoitukseen ilman inflaatio- tai indeksikorjausta. Tämä tarkoittaa kutistuvaa rahoitusta ostojunaliikenteelle.
- Tärkeää, että julkisesti rahoitetun henkilöjunaliikenteen uudistuksen toteutuksessa varmistetaan riittävä julkinen rahoitus lipputuloilla kannattamattomalle alueelliselle ostoliikenteelle 2030-luvulla.
- Ostojunaliikenteessä on kasvupotentiaalia, sillä useilla alueilla on halua käynnistää alueellista henkilöjunaliikennettä.
- VR:llä olisi valmius aloittaa Suomen ja Ruotsin välinen matkustajaliikenne Oulun ja Haaparannan välillä. Rahoitus tälle ostojunaliikenteelle puuttuu.
- Kilpailutettavien alueiden tulisi olla houkuttelevan kokoisia, edistää maantieteellisesti järkeviä vaihdottomia yhteyksiä ja riskien tulisi jakautua oikeudenmukaisesti.

Ostoliikenteen kalustoyhtiö mahdollistaa ostojunaliikenteen kilpailutukset

- LVM, valtioneuvoston kanslia ja VR ovat vuodesta 2024 lähtien valmistelleet yhteistyössä ostoliikenteen kalustoyhtiön perustamista valtiolle hallitusohjelman ja Talpon periaatteiden pohjalta.
- VR:n perustama Suomen Ostoliikennekalusto Oy siirtyy valtion suoraan omistukseen 1.11.2025. VR:n omistama ja ostoliikenteessä käyttämän kaluston on määrä siirtyä kalustoyhtiölle alkuvuonna 2026. VR ei jää kalustoyhtiöön omistajaksi, eikä osallistu sen päätöksentekoon.
- Talpo on linjannut, että markkinaehtoisiin reitteihin liittyvää kalustoa ja tavaraliikennekalustoa ei siirretä kalustoyhtiöön.
- Julkinen kalustoyhtiö soveltuu hyvin julkisesti rahoitettuun ostoliikenteeseen ja se mahdollistaa kaikille toimijoille tasapuolisen pääsyn ostoliikennekalustoon. Uskomme, että ostoliikenteen kalustoyhtiö madaltaa junaoperaattoreiden kynnystä osallistua kilpailutuksiin.
- Ostoliikenteen kalustoyhtiöstä on hyviä kokemuksia HSL-liikenteestä ja mm. Ruotsista.

Kiitos!

